

Belli bir bedel karşılığı kiralanan yerde kurban bayramı günlerinde belli bir ücret karşılığında kurban kesme hizmetinde mükellefiyet.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-57062627-120-24741
Tarih	06.12.2023

T.C.

KASTAMONU VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-57062627-120-24741

06.12.2023

Konu : Belli bir bedel karşılığı kiralanan yerde kurban bayramı günlerinde belli bir ücret karşılığında kurban kesme hizmetinde mükellefiyet.

İlgi : .../12/202. tarihli özelge talebiniz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, Derneğine ait ve depo olarak kullanılan iş yerini, yılda sadece kurban bayramları günlerinde hem kendi beslediğiniz hayvanları hem de dışarıdan gelen kişilerin kurbanlıklarını belli bir bedel karşılığında kurban kesme ve paylama hizmeti vermek için kiraladığınız, söz konusu kurban kesme ve paylama faaliyetinizi yılda sadece kurban bayramı günlerinde yapmanız sebebiyle adınıza gelir vergisi mükellefiyeti tesis edilip edilmeyeceği hususunda görüş talep ettiğiniz anlaşılmış olup, Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiştir.

Bir faaliyetin ticari faaliyet olarak değerlendirilebilmesi için; ticari faaliyetin, ifasının sermaye ve emeğe dayanıyor olması, devamlı olarak yapılması ve kazanç elde etme potansiyeline sahip olması gerekmektedir.

Ticari faaliyet, bir tür emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup, kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin "ticari faaliyet" olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak, bir faaliyetin "*ticari faaliyet*" sayılabilmesi için kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurları ile birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Ekonomik faaliyetin ticari organizasyonu gerektirmesi ve yılda birden fazla tekrar ettirilmesi veya her yıl bir defa olmakla beraber müteakip yıllarda ya da birkaç yıl arayla yapılmasına karşılık periyodik olarak tekrar etmesi durumunda da bu faaliyetin devamlı olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir.

Ticari organizasyon, sermaye tahsisi, işyeri açılması, personel istihdamı, ticaret siciline kaydolmak gibi unsur ve şartlardan tümü veya bir kısmı yerine getirilmek suretiyle belirli şekilde kurulmuş olacaktır. Bu takdirde bu organizasyon içinde bir takvim yılında veya iki veya üç yılda tek bir işlem yapılmış olsa dahi ticari faaliyetin varlığı kabul edilecektir.

Anılan Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında, zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu hükme bağlanmış, ikinci fıkrasında ise zirai faaliyetin; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim,

bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalını, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği, aynı maddenin altıncı fıkrasında da yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelerin zirai işletme olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 53 üncü maddesinde, "*Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar, bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilir. 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançları gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirilir. Kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler bu kazançları için beyanname vermezler.*" hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanunun 54 üncü maddesinde ise zirai kazancın gerçek usulde tespiti bakımından bir takvim yılı içinde dikkate alınacak işletme büyüklüğü ölçüleri belirlenmiştir. Buna göre söz konusu maddenin (A) bendinin 23 üncü grubunda büyükbaş hayvan sayısı 150 adet (iş hayvanları ile iki yaşından küçük, büyükbaş hayvanlar hariç), 24 üncü grubunda ise, küçükbaş hayvan sayısı 750 adet hayvan (Bir yaşından küçük küçükbaş hayvanlar ile kümes hayvanları hariç) olarak tespit edilmiştir.

Mezkur Kanunun, "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "*Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço ve zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıda sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.*" hükmü yer almakta olup aynı maddenin (11) numaralı bendinde de vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, besicilik, bir çiftlikte veya bir zirai işletmede bulunan veya bu faaliyet için meydana getirilen besi ahırlarında dışarıdan temin edilen ve besiye gelebilecek hayvanlara ekonomik yem rasyonlarıyla veya işletmeden temin edilen yemler ile beslenerek etinin kalitesini ve miktarını artırmak için yapılan bir zirai faaliyettir. Ahır ve yem tedariki bulunan kişilerin satın aldıkları büyükbaş ve

küçükbaş hayvanları, yaklaşık 6 ay gibi bir süre besledikten sonra satmaları da zirai faaliyet olarak kabul edilmektedir.

Buna göre,

- Satın alınan hayvanların, besiciliğe ilişkin tesisler kurarak veya kiralayarak (ahır, ağıl ve benzerleri) yaklaşık 6 ay gibi bir süre ile bakıma ve besiye aldıktan sonra satılması halinde bu faaliyet zirai faaliyet olarak değerlendirilecek olup bu faaliyetler sonucu istihsal olunan maddeler de zirai ürün sayıldığından, elde edilen zirai kazançların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinin A/23 üncü bendinde belirlenen işletme büyüklüğü ölçüsünü aşması halinde gerçek usulde; bu ölçünün altında kalması halinde ise anılan Kanunun 94 üncü maddesinin (11) numaralı bent hükümleri dikkate alınarak, tevkif suretiyle vergilendirilmesi,

- Satın alınan hayvanların bakıma ve besiye alınmadan veya söz konusu hayvanların (6 aydan kısa bir sürede) satışına kadar geçen sürede beslenmeleri zorunlu olduğundan bu sürede beslendikten sonra satılması halinde, söz konusu faaliyet ticari faaliyet kapsamında (celeplik) sayılacağından, elde edilen kazançların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi

gerekmektedir.

Konuyla ilgili olarak düzenlenen ../../202. tarihli ve benzersiz kodlu yoklama fişinin incelenmesinden; adresinde ikamet ettiğiniz iki katlı bina ile birlikte iki bölümü kapalı, bir bölümü açık, toplam üç adet ahır ve bir adet samanlıktan ibaret olan, yaklaşık 2.000 m² yerleşke içerisinde bulunan zirai işletmenizde; 18 adet büyükbaş hayvanın üç/dört yıldır ahırda bulunduğu, ayrıca kurban bayramından önce özel olarak satmak amacı ile hayvan satın alınmadığı, ahırdaki kısır olan hayvanların kurbanlık olarak satılacağı anlaşılmıştır. Ayrıca; kesim hizmeti verilmek üzere, mevcut zirai işletmenize ek olarak, hayvan kesme ve paylama işlemi için kurulmuş bir depoyu kiralayarak kurban bayramı zamanı dışarıdan gelen müşterilere kurban kesme ve paylama hizmeti vereceğiniz tespit edilmiştir.

Bu minvalde, her yıl kurban bayramı günlerinde hem kendi beslediğiniz hem de dışarıdan gelen kurbanlıkların belirli bir bedel karşılığında kesilmesi ve paylanması hizmeti verilebilmesi için sanayi tipi

makinalar kullandığınız anlaşılmış olup, deponun kiralanması, müşteri temini, kesim, paylama ve dağıtım işlemi için kullanılan alet ve teçhizatların temini ve kurulumu gibi unsurlar belirli bir organizasyon gerektirdiğinden yıllar itibariyle devamlılık arz edecek şekilde yaptığınız dışarıdan gelen kurbanların kesimi ve paylama faaliyetinizden elde ettiğiniz kazançlarınızın ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, gerçekleştirdiğiniz büyükbaş hayvan yetiştirilmesi faaliyeti zirai faaliyet olup bu zirai faaliyetin, Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinde yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini [büyükbaş hayvan sayısı 150 adet (iş hayvanları ile iki yaşından küçük, büyükbaş hayvanlar hariç)] aşmaması nedeniyle, hakkınızda gerçek usulde zirai kazanç mükellefiyeti tesis ettirilmeyecek ve zirai kazanç dolayısıyla elde etmiş olduğunuz kazanç, tevkif suretiyle vergilendirilecektir. Ancak, anılan Kanunun 54 üncü maddesinde belirtilen zirai işletme büyüklüğü ölçülerini aşarak zirai faaliyette bulunmanız halinde ise müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren, adınıza gerçek usulde zirai kazanç mükellefiyeti tesis ettirilmesi gerekecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026